

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน

รายงานฉบับนี้ ประมวลจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ คือ 1. ประกาศคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) 2. นโยบายส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการลงทุน และ 3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจชายแดน เพื่อเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยสรุปประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

ความจำเป็นในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน

- ไทยเกินดุลการค้าชายแดนตลอดช่วงปี 51-57 โดยปี 57 การค้าชายแดนกับเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ (ได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และมาเลเซีย) มีมูลค่าการค้า 9.88 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 51 อยู่ถึง 39.4% หรือขยายตัวเฉลี่ย 9.4% ต่อปี คิดเป็น 69.1% ของมูลค่าการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ ขณะที่เกินดุล 191.7 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 112.9 พันล้านบาท ตามลำดับ
- การรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจทั้งการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์ ที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านตามความร่วมมือในอนุภูมิภาค เช่น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ความร่วมมือในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง(GMS) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) และ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT)
- การเพิ่มโอกาสและสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจแก่จังหวัดชายแดน โดยมี 23 จังหวัดที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ ในปี 50-57 มี GDP เฉลี่ย 11.0% ของ GDP ของประเทศ
- การเป็นกลไกสำคัญในการสร้างโอกาสแก่ SME ในการขยายการค้า และการลงทุนในต่างประเทศ
- ประเทศเพื่อนบ้านให้ความสำคัญกับจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดย ADB คาดว่า ปี 58 จะมีเขตเศรษฐกิจพิเศษในภูมิภาครวมทั้งสิ้น 60 แห่ง โดย 54 แห่ง อยู่ในลาว และกัมพูชา

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนของไทย

- เดือน ธ.ค. 57 กนพ. กำหนดให้จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน โดยมีระยะเวลาดำเนินงานในปี 58-59
- ระยะแรก:** เมื่อวันที่ 19 ม.ค. 58 กำหนดพื้นที่นำร่องใน 5 จังหวัดชายแดน รวม 10 อำเภอ 36 ตำบล พื้นที่ 1.83 ล้านไร่ (2,932 ตร.กม.)

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน ระยะที่ 1

จังหวัด	ด้านศุลกากร	ประเทศคู่ค้า	เนื้อที่		พื้นที่พัฒนา			
			ไร่	ตร.กม.	จำนวนอำเภอ	จำนวนตำบล	อำเภอ	ตำบล
1.ตาก	แม่สอด	พม่า	886,872	1,419	3	14	แม่สอด	ท่าสายลวด พระธาตุผาแดง แม่ภาษา แม่กุ แม่ดาว แม่ปะ แม่สอด และ มหาวัน
							พบพระ	ช่องแคบ พบพระ และวาลีย์
							ระมาด	ชะเนนจือ แม่จะเร และแม่ระมาด

จังหวัด	ด้านศุลกากร	ประเทศคู่ค้า	เนื้อที่		พื้นที่พัฒนา			
			ไร่	ตร.กม.	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	อำเภอ	ตำบล
2. Mukdahan	Mukdahan	ลาว	361,542	578.5	3	11	เมือง	คำอาฮวน นาสินวน บางทรายใหญ่ มุกดาหาร และศรีบุญเรือง
							ห้วยใหญ่	ชะโนด บางทรายน้อย ปังขาม และ ห้วยใหญ่
							ดอนตาล	ดอนตาล และโพธิ์ไทร
3. Songkhla	Satun	Malee	345,187	552.3	1	4	Satun	Satun สำนักขาม สำนักแก้ว และ ป่าดงเบงชารี่
4. Sriracha	Orongprathet	Kamphaeng	207,500	332	2	4	Orongprathet	ท่าข้าม บ้านด่าน และป่าไร่
							Wichitnanon	ผักชะ
5. Trat	Banhatlek	Kamphaeng	31,375	50.2	1	3	Chalong	คลองใหญ่ ไม้รูด และหาดเล็ก

ระยะที่ 2: เมื่อวันที่ 24 เม.ย. 58 กำหนดพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ใน 5 จังหวัด รวม 13 อำเภอ 54 ตำบล

	พื้นที่พัฒนา			
	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	อำเภอ	ตำบล
1. Nongkhai	2	13	เมือง	ค่ายบกหวาน ในเมือง บ้านเดื่อ พระธาตุบังพวน โพธิ์ชัย โพนสว่าง มีชัย เวียงคุก สีกาย หนองกอมเกาะ หาดคำ และหินโงม
			สระใคร	สระใคร
2. Nakhon Phanom	5	5	เมือง	โคกเคียน
			สุโขทัย	สุโขทัย
			ตากใบ	เจ๊ะเห
			แว้ง	ลิ๊ะจุด
			ยี่งอ	ชะหาร
3. Chiang Rai	3	21	แม่สาย	เกาะช้าง บ้านด้าย ปางาม ปางผา แม่สาย เวียงพางคำ ศรีเมืองชุม และห้วยไคร้
			เชียงแสน	บ้านแซว ป่าสัก แม่เงิน โยนก เวียง และศรีดอนมูล
			เชียงของ	ศรีบุญเรือง ริมโขง เวียง ศรีดอนชัย สดาน และห้วยซ้อ
4. Nakhon Phanom	2	13	เมือง	กุรุคุ ท่าค้อ นาทราย นาราชควาย ในเมือง บ้านผึ่ง โพธิ์ตาก หนองญาติ หนองแสง และ อาจสามารถ
			ท่าอุเทน	โนนตาล รามราชา และเวินพระบาท
5. Kaeng Krachan	1	2	เมือง	แก่งเสี้ยน และบ้านเก่า

- ผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน ทั้งที่เป็นกิจการตั้งใหม่และส่วนขยายของโครงการ จะได้รับการสนับสนุนใน 4 ด้าน คือ
 - สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุน** จะได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) (ต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมจาก BOI ภายใน 31 ธ.ค. 60) กรมศุลกากร และความช่วยเหลือทางการเงินจากสถาบันการเงินของรัฐ เป็นต้น ทั้งนี้ อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ กนพ. กำหนด จะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ

สิทธิประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน

กิจการทั่วไป	กิจการทั่วไป	อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ กนพ. กำหนด
1. การส่งเสริมจาก BOI	- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มเติม 3 ปี - กรณีได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ 8 ปีแล้ว (กลุ่ม A1 และ A2) ให้ได้รับลดหย่อนภาษีได้ 50% เพิ่มอีก 5 ปี - หักค่าขนส่ง ไฟฟ้า และประปา 2 เท่า 10 ปี - หักค่าติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกได้ 25% - ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร - ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่ใช้เพื่อการส่งออก - สิทธิประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร (Non-Tax Incentives) - อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือถูกกฎหมาย	- ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสูงสุด 8 ปี - ลดหย่อนภาษีเงินได้ 50% อีก 5 ปี - หักค่าขนส่ง ไฟฟ้า และประปา 2 เท่า 10 ปี - หักค่าติดตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกได้ 25% - ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร - ยกเว้นอากรขาเข้าวัตถุดิบที่ใช้เพื่อการส่งออก - สิทธิประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร (Non-Tax Incentives) - อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือถูกกฎหมาย
2. กรณีไม่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI	- ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax) จาก 20% เหลือ 10% เป็นเวลา 10 ปี สำหรับกิจการที่จัดตั้งใหม่ภายในปี 60	
3. เงินกู้	- สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ วงเงินกู้รายละ 1-20 ล้านบาท จากธนาคารออมสิน - ค่าประกันสินเชื่อโดยยกเว้นค่าธรรมเนียม 2 ปีแรก หลัง 2 ปี คิดค่าธรรมเนียมการค้ำประกันในอัตรา 1.75% ต่อปี ของวงเงินค้ำประกันแต่ละราย จากบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม	
4. การเช่าที่ดินของคนต่างชาติด	- ให้สิทธิในการเช่าสิ่งหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชยกรรม และอุตสาหกรรมเกินกว่า 30 ปี แต่ไม่เกิน 50 ปี กรณีครบกำหนดสัญญาแล้วสามารถต่อระยะเวลาเช่าได้อีกมีกำหนดไม่เกิน 50 ปี - กรณีได้ BOI พ.ร.บ. ส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2520 นักลงทุนสามารถถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมฯ ตามจำนวนที่ BOI กำหนด โดยหากเลิกหรือโอนกิจการให้ผู้อื่น ผู้ได้รับการส่งเสริมฯ ต้องจำหน่ายที่ดินนั้น ภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่เลิกหรือโอนกิจการ	

สิทธิประโยชน์จากกรมศุลกากร กรณีตั้งในเขตปลอดภาษี และคลังสินค้าทัณฑ์บน

สิทธิประโยชน์	เขตปลอดภาษี (Free Zone)	คลังสินค้า ทัณฑ์บน (Bonded Warehouse)
ยกเว้นอากรนำเข้าเครื่องจักร	✓	✓
ยกเว้นอากรนำเข้าวัตถุดิบที่นำมาผลิตเพื่อส่งออก	✓	✓
ยกเว้นอากรขาออก	✓	✓
ยกเว้นอากรการกำจัดหรือทำลายวัสดุ	✓	✓
ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) สำหรับวัตถุดิบที่นำมาผลิตเพื่อส่งออก	✓	✓
ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) สำหรับสินค้านำเข้า-ส่งออก	✓	✓
ไม่มีกำหนดระยะเวลาเก็บสินค้า	✓	ไม่เกิน 2 ปี

2. การจัดให้มีศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (OSS)

- ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน พิจารณานุมัติภายใน 40 วัน
- ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงาน สาธารณสุข และการตรวจคนเข้าเมือง พิจารณานุมัติภายใน 1 วัน

3. มาตรการสนับสนุนการใช้แรงงานต่างด้าว

- การอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาทำงานแบบไปกลับหรือไม่เกิน 7 วัน
- การฝึกอบรมแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

4. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากรในพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงกิจการในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในปี 58-59 จะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านศุลกากร และสาธารณูปโภค ในพื้นที่เป้าหมายเขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกทั้ง 5 พื้นที่ 6 ด้าน วงเงิน 10,000 ล้านบาท

แผนงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และด้านศุลกากร ระยะเร่งด่วน ปี 58-59

พื้นที่ชายแดน	วงเงิน (ล้านบาท)				
	คมนาคม ¹	ศุลกากรและ ด่านชายแดน	นิคม อุตสาหกรรม	สาธารณสุขโรค ²	รวม
ตาก	2,052	368	15	1,260	3,695
สระแก้ว	616	688	15	793	2,112
ตราด	207	147	15	126	495
มุกดาหาร	806	100	15	968	1,889
สงขลา	10	1,436	15	791	2,252
รวม	3,691	2,739	75	3,938	10,443

หมายเหตุ: ตัวเลขการลงทุนเบื้องต้น

1 = ถนน สะพาน รถไฟ ท่าเรือ และท่าอากาศยาน

2 = ไฟฟ้า ประปา และชลประทาน

- เมื่อวันที่ 16 มี.ค. 58 กนพ. มีมติ 3 เรื่อง ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร

- โครงการก่อสร้างทางเลียบเมืองแม่สอดพร้อมสะพานข้ามแม่น้ำเมยแห่งที่ 2 วงเงินรวม 3,900 ล้านบาท ใช้งบกลางปี 58 วงเงิน 500 ล้านบาท เพื่อดำเนินงานระยะเริ่มต้น ดำเนินการโดยกรมทางหลวง
- โครงการก่อสร้างอาคารด่านศุลกากรบ้านหาดเล็ก จ.ตราด ให้หน่วยงานรับผิดชอบเร่งหาข้อยุติเรื่องเขตแดน และการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อก่อสร้างด่านศุลกากรบ้านหาดเล็ก
- การพัฒนาด่านถาวร ต.บ้านป่าไร่ อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งหาข้อยุติกับกัมพูชา เพื่อร่วมจัดทำ MOA และดำเนินการพัฒนาต่อไป

2. **การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม** กำหนดพื้นที่ที่จะนำมาจัดตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมหรือให้เช่าใน 6 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พื้นที่รวม 24,000 ไร่ ได้แก่

- ต.ท่าสายลวด และ ต.แม่ปะ อ.แม่สอด จ.ตาก
- ต.บ้านป่าไร่ และ ต.บ้านใหม่หนองไทร อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว
- ต.ไม้รูด อ.คลองใหญ่ จ.ตราด
- ต.คำอาฮวน อ.เมือง จ.มุกดาหาร
- ต.สำนักขาม อ.สະເຂດ จ.สงขลา
- ต.หนองกอมเกาะ ต.มีชัย และต.โพนสว่าง อ.เมือง จ.หนองคาย
- ต.สระใคร อ.สระใคร จ.หนองคาย

3. กำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายที่จะพัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จำนวน 13 กลุ่ม ครอบคลุม 61 กิจกรรมย่อย ซึ่งสอดคล้องกับศักยภาพในแต่ละพื้นที่

กลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สำหรับพื้นที่นำร่อง ระยะที่ 1

กลุ่มอุตสาหกรรม	ตาก	มุกดาหาร	สงขลา	สระแก้ว	ตราด
1. เกษตร ประมง และกิจการที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓	✓
2. เซรามิกส์	✓	✓			
3. สิ่งทอ เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องหนัง	✓	✓			✓
4. การผลิตเครื่องเรือน	✓	✓			✓
5. อัญมณี และเครื่องประดับ	✓	✓			
6. การผลิตเครื่องมือแพทย์	✓	✓			
7. ยานยนต์ เครื่องจักร และชิ้นส่วน	✓	✓			
8. เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์	✓	✓		✓	
9. การผลิตพลาสติก	✓	✓			
10. การผลิตยา	✓	✓			
11. กิจการโลจิสติกส์	✓	✓	✓	✓	✓
12. นิคมหรือเขตอุตสาหกรรม	✓	✓	✓	✓	✓
13. กิจการเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓